

Bibliografia luterańska za 2016 rok

Prezentowany wykaz tytułów obejmuje wydawnictwa, które ukazały się w 2016 roku. Są to książki wydane przez wydawnictwa kościelne „Augustanę” i „Warto”, parafialne („Głos Życia”), stowarzyszenia (Ewangelickie Stowarzyszenie Kultury z Bytomią), opublikowane przez ewangelickie parafie oraz inne podmioty inicjujące druk prac o tematyce luterańskiej. W 2016 roku ukazało się około 30 książek, wśród których są publikacje okolicznościowe, wspomnieniowe, historyczne, dotyczące tematyki teologicznej, tradycji i wspólnego dziedzictwa luterańskiej diaspory.

Można zaznaczyć, że wśród zaprezentowanych tytułów są zarówno prace naukowe, jak i książki powstałe z pasji i zainteresowań historycznych ich autorów, są materiały dotyczące przeszłości parafialnej, w tym na uwagę zasługuje monograficzne opracowanie dziejów jaworzańskiej parafii autorstwa ks. Ryszarda Janika czy okolicznościowa publikacja podsumowująca ostatnie dziesięciolecie funkcjonowania parafii pszczyńskiej, przygotowana przez ks. Jana Badurę i dr Jadwigę A. Badurę (*Chrystus naszym pokojem*, Pszczyzna 2016). Wśród zamieszczonych tytułów znajdują się kolejne prace przypominające sylwetkę Matki Ewy z Miechowic, jak też książka poświęcona ks. Juliuszowi Bursche, przedwojennemu biskupowi Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Polsce, zamordowanemu przez Niemców w czasie wojny; jest to zarazem opracowanie ukazujące kolejne pokolenia rodziny Biskupa, w tym jej wielu członków równie zasłużonych w różnym czasie dla Kościoła ewangelickiego, polskiej kultury i nauki. W dorobku wydawniczym za miniony rok są wspomnienia ewangelickich duchownych – ks. bp. seniora Jana Szarka (*Niosła mnie radość służby. Wspomnienia z czasów przemian*, Bielsko-Biała 2016) oraz ks. Alfreda Biety, duszpasterza związanego nie tylko z diecezją katowicką (*Służyć w Kościele – to szczęście i radość*, Katowice 2016), są prace o charakterze teologicznym, w tym dotycząca jednej z podstawowych ksiąg wyznaniowych luteranizmu „Księgi zgody” (dr Jerzy Sojka), teologii apostoła Pawła (ks. prof. Manfred Uglorz), czy poglądów teologicznych jednego z najbardziej znanych XX-wiecznych teologów protestanckich – Paula Tillicha.

W 2016 roku ukazała się kolejna powieść luterańskiej pisarki z Wisły – Lidii Czyż, powieść obyczajowa ponownie przedstawiająca poruszającą historię z życia, książka warta lektury i refleksji (*Pozostała tylko nadzieja*, Dziegielów 2016), inny autor – ks. Karol Macura z Drogomyśla uczy swoich czytelników „ewangelickiej wrażliwości na sztukę”, zabierając nas w świat obrazów, luterańskiej architektury, ale także dzieł ogólnie znanych ze swej chrześcijańskiej, religijnej wymowy, godnych poznania i obejrzenia (*Patrzeć, dostrzec, zrozumieć. O ewangelickiej wrażliwości na sztukę*, Bielsko-Biała 2016). Wśród innej tematyki zainteresowani mogą znaleźć tytuły dedykowane rodzicom, ich rodzicielskim obowiązkom wychowania dzieci w wierze (ks. dr Adrian Korczago), ale można również zachęcić czytelników do lektury międzykonfesyjnych rozmów trzech biskupów trzech najliczniejszych Kościołów w Polsce, w tym biskupa luterańskiego, prowadzących rozmowy o wierze i współczesności z okazji świętowanej 1050 rocznicy chrztu Polski.

Ten pokrótce zaprezentowany przegląd nie wyczerpuje wszystkich podjętych przez autorów zagadnień, obszarów refleksji naukowej i religijnej, niemniej jednak może posłużyć jako wstęp do bliższego zainteresowania luterańską literaturą współczesną, wyrastającą z inspiracji lokalnych, ale również ukazującą szerszy kontekst funkcjonowania Kościoła, problematykę chrześcijańską, po podejmowane starania w zakresie utrwalania własnego dziedzictwa i tradycji konfesyjnych, utrwalania w druku i słowie.

Wykazy prac opublikowanych w poprzednich latach można znaleźć w kwartalniku „Ewangelik”: *Ewangelicka bibliografia* [2013], „Ewangelik” 2015, nr 1, s. 95-97; *Ewangelicka bibliografia za rok 2014*, „Ewangelik” 2016, nr 1, s. 87-91; *Ewangelicka bibliografia za 2015 rok*, „Ewangelik” 2016, nr 3, s. 73-77. Bibliografia obejmująca wcześniej publikowane prace, które powstały w środowisku luteran po przemianach ustrojowych, wraz z charakterystyką wydawców i repertuaru, zob.: A. M. Sokół, *Polska książka ewangelicka po 1989 roku*, Katowice 2016.

Parafie

Chrystus naszym pokojem. Tekst Jadwiga Anna Badura, Jan Badura, Wydawnictwo „Ewangelik Pszczyński”, Pszczyzna, ss. 144 (il. kolor.).

Janik, Ryszard, *Z kart przeszłości luterańskiego zboru w Jaworzu : od reformacji XVI w. po współczesność*, Polskie Towarzystwo Ewangelickie, Jaworze, ss. 698 (il., tabl.).

Luterańska enklawa. Powrót do przeszłości. Kościół Pokoju w Świdnicy - obiekt UNESCO. Przywrócenie świetności luterańskiej enklawy poprzez renowację organów wraz z projektem, rewitalizację cmentarza i przebudowę plebanii, w celu zapewnienia wielokulturowej oferty kulturalnej, edukacyjnej i społecznej. Tekst Aneta Augustyn, tłum. Szczepan Kuczvara, Edward Borowski, Parafia Ewangelicko-Augsburska pw. św. Trójcy, Studio Graficzne Piotr Kurasiak, Świdnica, Jawor, ss. 70 (il.). Tekst równoległe polski, niem, ang.

Szlakiem gotyckich świątyń południowych Mazur. Kościół ewangelicki w Pasymiu. Red. Witold Twardzik, współpr. Annerose Neumann i in., tł. Uwe Hahnkamp, Parafia Ewangelicko-Augsburska, Pasym, ss. 51 (il.), Tekst równol. pol., niem.

Kazania

Bartelmus Zygmunt, *Kazanie na założenie kościoła ewangelickiego w Golasowicach, 1765 rok*, Towarzystwo Miłośników Ziemi Pszczyńskiej, Śląska Oficyna Drukarska Z. Spyry, Pszczyna, ss. [27].

Gizewiusz Gustaw, *Rozważania na temat jedności, czystości i wolności nauki, wewnątrz Kościoła i ponad nim, co w tym względzie jest konieczne.* Tł. Ewa Sojka, Parafia Ewangelicko-Augsburska, Muzeum, Ostróda, ss. 67. (Zawiera także reprint oryginału: Königsberg, in Commission bei J. H. Bon, 1839).

Uglorz Manfred, *Oto idą dni. Kazania na III rząd czytań liturgicznych*, Wydawnictwo Warto, Dziegielów, ss. 380.

Teologia

Sojka Jerzy, *Widzialne słowo. Sakramenty w luterańskiej „Księdze zgody”*, Wydawnictwo Naukowe Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej, Warszawa, ss. 389.

Tilich Paul, *Era protestancka.* Przekład Jacek Aleksander Prokopski, Nadija Łomanowa-Barańska, przedm. Marcin Hintz, wstęp Jacek Aleksander Prokopski, posł. James Luther Adams, Wydawnictwo Marek Derewiecki, Kęty, ss. 396 (Biblioteka Europejska).

Uglorz Manfred, *Jezus Chrystus i Kościół Boży w refleksji teologicznej apostoła Pawła*, Wydawnictwo Warto, Dziegielów, ss. 258.

Historia

Magiera Władysława, *Szlak kobiet Śląska Cieszyńskiego 2*, Macierz Ziemi Cieszyńskiej, Cieszyn, ss. 205 (226 publikacja macierzy Ziemi Cieszyńskiej).

Reformacja. T. 1, *Historia i teologia luterańskiej odnowy Kościoła w Niemczech w XVI wieku.* Cz. 1. Łukasz Barański, Jerzy Sojka, Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała, ss. 246 (il. kolor.). (Biblioteka 500 lat Reformacji ; t. 5).

Rodzina Burschów. Opowieści o polskich ewangelikach. Pod red. Karola Karskiego i Aleksandra Łupienki, Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała, ss. 304.

Seemann-Majorek Anna, Michalski Artur, *Ancilla Domini. Półtora wieku miłości Bogu i służby bliźnim, Ridero*, Bytom, ss. 145 (il.).

Książka poświęcona Matce Ewie z Miechowic

Z dziejów protestantyzmu i dobroczynności na ziemiach polskich w XIX i XX wieku w 150 rocznicę urodzin Matki Ewy. Szkice monograficzne. Red. Anna Seemann Majorek, Ewangelickie Stowarzyszenie Kultury, Ridero, Bytom ss. (109).

Literatura, wspomnienia

Bieta Alfred, *Służyć w Kościele – to szczęście i radość*, Wydawnictwo „Głos Życia”, Katowice, ss. 40 (il.).

Czembor Henryk, *Za nas i dla nas*, Interfon, Henryk Czembor, Cieszyn, ss. 63.

Czyż Lidia, *Pozostała tylko nadzieja*, Wydawnictwo Warto, Dziegielów, ss. 344.

Lissowska Ruta, *Mojej ziemi.* Grafika Beata Janota, Parafia Ewangelicko-Augsburska, Ośrodek Wydawniczy Augustana, Cieszyn, Bielsko-Biała, ss. 48 (il.).

Szymańska Maria, *Kalinowe łąki.* Grafiki Karin Szczurowska, Parafia Ewangelicko-Augsburska św. Krzyża, Słupsk, ss. 166 (il.).

Szarek Jan, *Niosła mnie radość służby. Wspomnienia z czasów przemian*, Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała, ss. 272 (il.).

Pozostałe tematy

Czyż Leszek, *Dziesięć przykazań*, Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała, ss. 55.

Korczago Adrian, *Rodzice przez duże „R”. Przewodnik po wychowaniu w wierze*, Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała, ss. 120 (Biblioteka 500 lat Reformacji; t. 3).

Macura Karol, *Patrzeć, dostrzec, zrozumieć. O ewangelickiej wrażliwości na sztukę*, Wydawnictwo Augustana, Bielsko-Biała, ss. 111 (il. kolor.) (Biblioteka 500 lat Reformacji; t. 4).

Pańkowski Jerzy, Hintz Marcin, Ryś Grzegorz, *Na początku był Chrystus. Rozmawiają Jakub Drath i Janusz Poniewierski*, Wydawnictwo Znak, Kraków, ss. 251. (Rozmowy odbyły się w Krakowie w sierpniu 2015 r.)

Pieśń ewangelicka przez wieki [Nuty]. Przygotowanie Joanna Bliwert-Hoderny [Partytura], Wydawnictwo „Głos Życia”, Katowice, ss. 26 (Zbiór Pieśni Chóralnych; 14) Na chór mieszany a cappella, zawiera kompozycje różnych autorów.

Sokół Aneta M., *Polska książka ewangelicka po 1989 roku*, Wydawnictwo „Głos Życia”, Katowice, ss. 304 (il.)

Recenzje części powyższych i innych książek o tematyce ewangelickiej można znaleźć na stronie www Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego w zakładce „Recenzje”: <http://www.ptew.org.pl/sekcje/recenzje/>.